

III.

Návrh programu výzkumu a vývoje Národní program udržitelnosti II

Název programu

NÁRODNÍ PROGRAM UDRŽITELNOSTI II (dále jen „program“)

Z programu bude podporována udržitelnost projektů center excelence se značným podílem velké infrastruktury pro výzkum, experimentální vývoj a inovace (dále jen „velká infrastruktura“) vybudovaných v ČR v letech 2007-2013/15 za finanční spoluúčasti státního rozpočtu ČR a operačních programů strukturálních fondů.

Identifikační kód programu

Kód programu bude stanoven Radou pro výzkum, vývoj a inovace při projednávání programu.

Právní rámec programu

Program bude uskutečněn podle

- zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“);
- Rámce Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací - Úřední věstník Evropské unie C 323 ze dne 30. 12. 2006 (dále jen „Rámec“);
- Nařízení Komise (ES) č. 800/2008 ze dne 6. srpna 2008, kterým se v souladu s články 87 a 88 Smlouvy o ES prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné se společným trhem (obecné nařízení o blokových výjimkách) - Úřední věstník Evropské unie L 214 ze dne 9. 8. 2008.

Projekty zařazené do programu podléhají oznamovací povinnosti podle obecného nařízení o blokových výjimkách, neboť překračují individuální prahovou hodnotu pro oznamovací povinnost při podpoře výzkumných a vývojových projektů¹.

Poskytovatel

Poskytovatelem účelové podpory programu je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, odbor mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1 – Malá Strana.

Termín vyhlášení programu, doba trvání programu a délka řešení projektů

Doba trvání programu je stanovena na dobu 5 let, tj. od roku 2016 do konce roku 2020. Vzhledem k povinnosti zajistit udržitelnost velkých projektů strukturálních fondů, u kterých náklady na jejich uskutečnění přesahují individuální prahové hodnoty oznamovací povinnosti, je podpora poskytována na řešení jednoho projektu v délce trvání 5 let. Program bude vyhlášen v souladu se zákonem poprvé v roce 2014 se zahájením poskytování podpory v roce 2016.

¹ Článek 6 odst. 1 písm. e) nařízení Komise (ES) č. 800/2008 ze dne 6. srpna 2008, kterým se v souladu s články 87 a 88 Smlouvy o ES prohlašují určité kategorie za slučitelné se společným trhem (obecné nařízení o blokových výjimkách) - Úřední věstník Evropské unie L 214 ze dne 9. 8. 2008.

Zaměření programu

Program je zaměřen na podporu udržitelnosti projektů velkých infrastruktur podle § 2 odst. 2 písm. f) zákona, vybudovaných realizací projektů strukturálních fondů, které současně přesahují individuální prahové hodnoty oznamovací povinnosti, jak je uvedeno výše.

V rámci programu budou podpořeny projekty, které zajistí udržitelnost vybudovaného centra a následným progresivním rozvojem výzkumně vývojových činností za maximálně efektivního využití všech kapacit a možných finančních zdrojů zvýší kvalitu centra tak, aby na konci řešení projektu (po pěti letech) splnily požadavky kladené na projekty velkých infrastruktur² a mohly být dále podporovány jako velká infrastruktura.

Cíle programu

Posláním programu je podpořit rozvoj center směrem ke splnění požadavků kladených na velké infrastruktury a k případnému budoucímu začlenění center do skupiny národních velkých infrastruktur.

Hlavním cílem programu je zajištění dlouhodobě udržitelného financování center vybavených moderní, často jedinečnou infrastrukturou, produkujících v mezinárodním měřítku vynikající výsledky výzkumu, včetně výsledků aplikovatelných v praxi, vytvářejících silná strategická partnerství s prestižními výzkumnými pracovišti (soukromými i veřejnými) v ČR i zahraničí, která přispívají k větší integraci českých VaV týmů s předními mezinárodními výzkumnými organizacemi a evropskými výzkumnými infrastrukturami a která přispějí k rozvoji lidských zdrojů ve výzkumu prostřednictvím doktorských studijních programů a přilákáním kvalifikovaných výzkumníků z ČR i ze zahraničí.

Dílčím cílem programu je podpořit spolupráci výzkumných organizací, mezinárodní spolupráci ve VaVal, mobilitu výzkumných pracovníků (zejména mezinárodní mobilitu), vzdělávání studentů a rozvoj vysoce kvalifikovaných pracovních sil.

Cíle programu vyplývají z poslání programu, které respektuje obecné charakteristiky velkých infrastruktur³ a jejich úlohy v systému VaVal.

Velké infrastruktury vykazují celou řadu společných znaků⁴:

- jedná se o infrastruktury strategického národního významu, které mají definovanou výzkumnou misi a dlouhodobý plán rozvoje;
- umožňují vědcům provádět výzkum na vysoké mezinárodní úrovni a jsou využívány národními a zahraničními týmy především k řešení špičkových vědecko-výzkumných projektů;
- vytvářejí prostředí pro talentované mladé vědce a špičkové výzkumné pracovníky a představují účinnou platformu pro otevřenou a přímou výměnu znalostí tím, že se v těchto zařízeních setkávají studenti, akademičtí pracovníci, výzkumní a vývojoví pracovníci z průmyslové sféry; podílejí se na vědeckém a technickém vzdělávání na nejvyšší možné úrovni v daném oboru;

² § 2 odst. 2 písm. f) zákona

³ § 2 odst. 2 písm. f) zákona

⁴ Podle Fotakis, C.: FP7 Interim Evaluation: Analyse of FP7 supported Research Infrastructures initiatives in the context of the European Research Area. Final Report. October 2010.

- mají strategii jednoduchého a otevřeného přístupu pro vědeckou komunitu; tj. poskytují své kapacity mezinárodní komunitě na základě volné soutěže a jsou také z podstatné části (např. 30 % času, či kapacity) využívány zahraničními výzkumnými pracovníky;
- podporují rozvoj regionu, ve kterém působí a jeho konkurenční schopnost.

Velké infrastruktury jsou vždy jedinečná zařízení, která mají sloužit k provádění excelentního/vysoce kvalitního výzkumu, jehož výsledky musí být srovnávány v mezinárodním měřítku. Vysoce kvalitní výzkum založený na mezinárodní spolupráci ve VaVal musí být trvalým znakem každé velké infrastruktury. Tento program slouží k podpoře center, která mají vzhledem ke své velikosti a ke svému zaměření šanci tyto požadavky splnit.

Velké infrastruktury musí podporovat spolupráci různých výzkumných institucí, musí být centry mobility výzkumných pracovníků jak v rámci České republiky, tak v evropském/mezinárodním měřítku. Právě mezinárodní mobilita výzkumných pracovníků a otevřený přístup k infrastruktuře je jedním z důležitých atributů úspěšné velké infrastruktury.

Nezanedbatelným úkolem velkých infrastruktur je jejich účast na vzdělávání špičkových odborníků. Ukazuje se, že jedním z hlavních výstupů základního výzkumu je produkce velmi dobře vzdělaných výzkumníků. Někteří odborníci považují právě toto za hlavní přínos pro průmysl⁵. Nicméně řada velkých infrastruktur představuje prostředí pro podporu inovací založených na nových znalostech, které se mohou stát základem budoucí prosperity regionu. Rozvoj inovací se u mnohých velkých infrastruktur děje v průběhu jejich výstavby, údržby a obnovy, na základě technologicky jedinečných zakázek, jejichž výstupy jsou později šíře aplikovatelné. Mnohé požadavky inovačního průmyslu mohou být naplněny transferem výsledků výzkumu, získaných díky službám poskytovaných velkými infrastrukturami.

Program naplňuje závazek vlády financovat významnou část udržitelnosti center z prostředků státního rozpočtu tak, aby byl zajištěn provoz vybudovaných center včetně nezbytné obnovy zařízení (reinvestice). Program bude zahájen v roce 2016, kdy budou ukončovány první velké projekty podpořené ze strukturálních fondů spadající svými parametry do tohoto programu, a je plánován až do roku 2020, ve kterém bude končit pětileté období finanční udržitelnosti center dokončených v roce 2015. Finanční prostředky programu pokryjí potřebnou část finančních zdrojů na udržitelnost tak, aby po dobu řešení programového projektu, tj. ve lhůtě 5 let ode dne ukončení realizace projektu, bylo příjemci umožněno:

- zachovat a efektivně provozovat centrum ke stanovenému účelu,
- udržet popř. navýšit původní hodnoty indikátorů „Počet nově vytvořených pracovních míst, jichž bylo dosaženo k datu ukončení realizace projektu centra“ minimálně na stejné úrovni,
- udržet hodnoty indikátorů „Rozšířené nebo zrekonstruované kapacity“ a „Vybudované kapacity v užívání pro původní účel“,
- zajistit, že vybudované centrum neprojde podstatnou změnou definovanou v čl. 57 odst. 1 obecného nařízení o blokových výjimkách,
- využívat dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek, který byl pořízen ze způsobilých výdajů projektu, k původnímu účelu, popř. umožnit s písemným souhlasem poskytovatele prostou obměnu tohoto majetku, zejména v souvislosti s technologickým rozvojem, kdy se druhově stejný majetek nahrazuje technologicky rozvinutějším.

⁵ Fotakis, C.: FP7 Interim Evaluation: Analyse of FP7 supported Research Infrastructures initiatives in the context of the European Research Area, str. 23. Final Report. October 2010.

Očekávané výsledky programu

Očekávanými výsledky jsou měřitelné a hodnotitelné výsledky podle Metodiky hodnocení výsledků výzkumných organizací a hodnocení výsledků ukončených programů, popř. jiné metodiky schválené vládou ČR a platné v den vyhlášení programu a podle indikátorů stanovených poskytovatelem pro program, které zahrnují současně i povinné indikátory sledované Evropskou komisí v rámci udržitelnosti.

Podmínkou úspěšného řešení projektu je kromě udržení, popř. překročení hodnot povinných indikátorů hlavně stabilizace vytvořených podmínek pro úspěšný provoz a rozvoj výzkumné infrastruktury i produkce kvalitních, konkurenceschopných výsledků VaVal umožňovaných výzkumem uskutečňovaným na velké infrastruktuře, zveřejnění informací o těchto výsledcích v mezinárodně uznávaných periodikách a o jejich možných vazbách na výsledky aplikovaného výzkumu. Očekávané výsledky a přínosy jednotlivých projektů musí odpovídat očekávaným výsledkům a přínosům programu a jsou předmětem hodnocení.

V tomto programu mohou být podporovány pouze projekty, které odůvodněně předpokládají dosažení nových výsledků VaV, jenž byl v průběhu řešení projektu vytvořen a uplatněn některým ze zaměstnanců příjemce nebo výzkumným pracovníkem využívajícím služby velké infrastruktury: **článek v odborném periodiku, odborná kniha nebo odborná kapitola, resp. kapitola v odborné knize, článek ve sborníku, přidělený patent nebo jiný výsledek chráněný podle zvláštních právních předpisů, jiný/další aplikovaný výsledek.**

Za výsledek VaV se pro účely tohoto programu považuje výsledek, který byl dosažen výhradně v rámci projektu podpořeného v tomto programu a v rejstříku informací o výsledcích je a bude uplatněn výhradně jako výsledek tohoto projektu.

Výsledky a plnění cílů projektů budou pravidelně monitorovány a vyhodnocovány ve spolupráci s Radou pro velké infrastruktury, která je odborným poradním orgánem podle § 21 odst. 4 zákona o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací. Doporučené projekty schvaluje jednotlivě vláda⁶.

Očekávané přínosy a dopady

Hlavním přínosem programu je přechod k **systémovému přístupu k financování projektů velkých infrastruktur**. Program vytvoří podmínky pro zvýšení kvality výzkumu, vývoje a inovací, prováděných v České republice a pro produkci nových znalostí. Očekávané posilování interdisciplinarity výzkumu a vývoje přispěje k nalezení nových přístupů a k získávání nových poznatků, které vytvoří základ pro specializaci České republiky a růst její konkurenceschopnosti. Bude vytvořeno prostředí pro spolupráci výzkumných organizací jak na národní úrovni, tak i na mezinárodní úrovni. Velké infrastruktury jsou rovněž centry mobility výzkumných pracovníků, centry zvyšování kvalifikace výzkumných pracovníků a doktorských a postdoktorských studií.

Srovnání současného stavu v České republice a v zahraničí

Využití prostředků strukturálních fondů pro investice do výstavby nebo modernizace kapacit VaVal se provádí prakticky ve všech členských státech EU, které jsou příjemci těchto prostředků. EK doporučuje podporovat rozvoj regionů nejen investicemi např. do dopravní infrastruktury, ale také do center určených pro vytváření nových znalostí a pro jejich přenos do sféry průmyslu. Doporučení Evropské komise alokovat alespoň 7% z celkové alokace strukturálních fondů do výzkumu a vývoje ČR splnila, neboť alokace těchto fondů do VaV v ČR je přibližně 8%. Pokyn

⁶ § 2 odst. 2 písm. f) zákona.

Evropské komise ke kombinaci zdrojů 7. Rámcového programu, strukturálních fondů a národních zdrojů byl v ČR sledován a uskutečněn u mnoha projektů. Bylo tak dosaženo propojení velkých infrastruktur do Evropského výzkumného prostoru. Trend investic strukturálních fondů do VaV se posiluje v posledních letech s přípravou nové kohezní politiky, která by měla vycházet ze strategického dokumentu Evropa 2020⁷ a jedné z jejích stěžejních iniciativ, dokumentu Unie inovací⁸.

Požadavek Evropské komise na zajištění části prostředků nezbytných pro provoz projektu i z jiných zdrojů než z národních veřejných zdrojů na výzkum a vývoj (prostředků státního rozpočtu) byl povinnou podmínkou pro zajištění udržitelnosti projektů center podpořených ze strukturálních fondů. Obecným závazkem na zajištění udržitelnosti center je nejméně třetinový podíl jiných než národních veřejných finančních zdrojů na výzkum a vývoj.

Tento program má za cíl podpořit udržitelnost velkých projektů budovaných ze strukturálních fondů za podmínky, že splňují vstupní kritéria programu.

Navrhovaný program zohledňuje rizika výpadku příjmů vybraných velkých nově zbudovaných center VaV z důvodu výpadku ostatních zdrojů financí mimo státní rozpočet i rizika spojená s potenciální nižší výší prostředků na výzkum a vývoj ve státním rozpočtu (institucionální a účelová podpora).

Velké infrastruktury jsou i v zahraničí financovány z velké části z veřejných zdrojů (například příjem CERN ze zakázek prováděných pro průmysl se pohybuje okolo 1% rozpočtu). Transfer výsledků výzkumu umožňovaného velkou infrastrukturou je prováděn díky centrům transferu technologií nebo díky spolupráci s průmyslovými klastry, které jsou v okolí velké infrastruktury, jsou však financovány z jiných zdrojů, než provoz velké infrastruktury.

Z analýzy zahraničních praxí je zřejmé, že je nutné oddělovat investice do výstavby a provozu národních velkých infrastruktur a na samotnou výzkumnou činnost. Náklady na výstavbu a provoz jsou, zejména pro svůj rozsah, poskytovány z veřejných zdrojů skrze odpovědnou instituci, která v dané zemi rozděljuje finanční prostředky v oblasti výzkumu a vývoje. Pro tyto účely slouží většinou několikaleté programovací období, které zajistí managementu velké infrastruktury prostředky na rozvoj a vylepšení stávající infrastruktury. Samotná výzkumná činnost, která je v rámci infrastruktur prováděna, je pak v evropských zemích realizována za pomoci účelových finančních prostředků, které se vztahují ke konkrétním výzkumným projektům. Tato účelová veřejná podpora výzkumu a vývoje je často spravována a přerozdělována pověřenou institucí, která je buď podřízena konkrétnímu ministerstvu či vládě, nebo funguje jako nezávislý subjekt.

Souběh NÁRODNÍHO PROGRAMU UDRŽITELNOSTI II s dalšími programy

INGO II – cílem programu mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji INGO II je umožnit účast českých vědeckých pracovišť ve výzkumných programech prováděných špičkovými nevládními výzkumnými organizacemi a účast českých vědeckých osobností v řídicích orgánech mezinárodních vědeckých organizací. Program INGO II je notifikován do roku 2017.

NÁRODNÍ PROGRAM UDRŽITELNOSTI I je zaměřen na udržitelnost projektů center výzkumu, experimentálního vývoje a inovací vybudovaných ze strukturálních fondů, které splňují podmínky dané obecným nařízením o blokových výjimkách.

⁷ Evropa 2020: Strategie pro inteligentní a udržující růst podporující začlenění, KOM (2010) 2010.

⁸ Unie inovací, KOM (2010) 546.

Prostřednictvím **aktivity účelové podpory projektů velkých infrastruktur pro VaV**⁹ se podporují infrastruktury schválené usnesením vlády ze dne 22. února 2010 č. 143 usnesením vlády ze dne 15. března 2010 č. 208, usnesením vlády ze dne 29. června 2011 č. 502 a usnesením vlády ze dne 14. prosince 2011 č. 922, případně dalšími usneseními vlády v průběhu doby trvání programu. Oba způsoby financování se doplňují, ale nepřekrývají.

Financování programu

Celkové výdaje programu

Celkové výdaje jsou na období trvání programu rozvrženy v souladu s předpokládaným postupným zahajováním řešení jednotlivých projektů, ve vazbě na délku projektů a způsobu přiznávání výše podpory. Podíl výdajů státního rozpočtu na celkových výdajích reflektuje očekávanou průměrnou míru podpory v programu ve výši 50 %. Tato očekávaná průměrná míra podpory vychází z podmínek programu a dále ze skutečnosti, že je program zaměřen na podporu projektů jak základního, tak aplikovaného výzkumu a částečně i experimentálního vývoje a podléhá nejen zákonu, ale také Rámci a obecnému nařízení o blokových výjimkách.

Období	2016	2017	2018	2019	2020	celkem
celkové výdaje (v tis. Kč)	2200000	1960000	2000000	2600000	4000000	12760000
z toho ze státního rozpočtu na výzkum a vývoj (v tis. Kč)	1100000	980000	1000000	1300000	2000000	6380000

Podpora bude určena na:

- pokrytí části provozních nákladů projektů VaV financovaných ze strukturálních fondů v době jejich udržitelnosti stanovenou na 5 let ode dne po ukončení realizace projektu center, a to maximálně do výše 50%,
- pokrytí části nákladů na reinvestice v projektech VaV financovaných ze strukturálních fondů v době jejich udržitelnosti stanovenou na 5 let ode dne ukončení realizace projektu center, a to maximálně do výše 50%,
- pokrytí části mzdových nákladů zaměstnanců a studentů uchazeče a případně dalších účastníků projektu (příjemců podpory v projektech center), kteří se podílejí na řešení projektu.

Způsobilost a uznané náklady projektů

Účelová podpora bude poskytována na úhradu způsobilých nákladů projektů velkých infrastruktur v souladu se zákonem¹⁰ a s Rámcem¹¹, pokud je poskytovatel schválí jako zdůvodněné a vynaložené

⁹ § 3 odst. 2 písm. d) zákona.

¹⁰ § 2 odst. 2 písm. l) zákona.

¹¹ Rámec Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací. Úřední věstník Evropské unie C 321/ze dne 30. 12. 2006, část 5.1.4 Způsobilé náklady.

příjemcem účelové podpory na činnosti ve VaVal související s projektem velké infrastruktury. Veškeré uznané náklady projektu musí být přiřazeny na konkrétní kategorie výzkumu a vývoje, tj. na základní, aplikovaný výzkum nebo na experimentální vývoj. V případě, že v projektu není podrobně specifikován předmět služby nebo pořízení hmotného nebo nehmotného majetku, včetně ceny a kurzu platného v době podání návrhu projektu a dodavatele, musí příjemce postupovat podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů.

Uznanými náklady projektu v tomto programu jsou zejména

- a) **osobní náklady nebo výdaje včetně stipendií** v rozsahu nezbytném pro účely řešení projektu,
- b) **náklady nebo výdaje na reinvestice hmotného majetku** do výše 50% v rozsahu a na období, kdy je využíván pro výzkumný projekt; pokud není hmotný majetek využíván pro projekt po celou dobu jeho životnosti, jsou za uznané náklady považovány pouze části nákladů na odpisy odpovídající délce trvání projektu a době využívání pro potřeby řešení projektu a vypočtené pomocí zavedených účetních postupů,
- c) **náklady nebo výdaje do výše 50% na pořízení a obnovu nehmotného majetku** nezbytného pro řešení projektu a odpovídající době využívání pro potřeby řešení projektu (technické poznatky, patenty, software),
- d) **další provozní náklady nebo výdaje** vzniklé v přímé souvislosti s řešením projektu (např. materiál, drobný hmotný majetek),
- e) **doplňkové (režijní) náklady nebo výdaje** vzniklé bezprostředně v přímé souvislosti s řešením projektu (např. režijní náklady, administrativní náklady),
- f) pro malé a střední podniky a pro výzkumné organizace **náklady nebo výdaje na získání a uznání práv k průmyslovému vlastnictví, které je výsledkem projektu.**
- g) náklady na **šíření a popularizaci výsledků výzkumu.**

Použití podpory podléhá § 8 a dalším souvisejícím ustanovením zákona. Z přidělené účelové podpory projektu lze hradit pouze uznané náklady vynaložené příjemcem na realizaci projektu podle smlouvy o poskytnutí podpory uzavřené s poskytovatelem. Uznanými náklady jsou dle § 2 odst. 2 písm. m) zákona takové způsobilé náklady nebo výdaje ve VaVal, které poskytovatel schválí a které jsou zdůvodněné. Způsobilost nákladů se řídí § 2 odst. 2 písm. l) zákona. O uznatelnosti nákladů rozhoduje poskytovatel.

Pokud příjemce zahrne do způsobilých nákladů projektu technické zhodnocení majetku, který má v pronájmu, je povinen získat předem souhlas pronajímatele s tímto technickým zhodnocením. V případě, že nájemní vztah zanikl před ukončením projektu, dojde k finančnímu vypořádání vztahů souvisejících s tímto technickým zhodnocením v souladu s ustanovením § 667 odst. 1 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek, u něhož jsou výdaje na pořízení zahrnuty do způsobilých výdajů projektu, nesmí příjemce po celou dobu řešení prodat ani jinak zcizit. Tímto není dotčena prostá obměna majetku, zejména v souvislosti s technologickým rozvojem, kdy se druhově stejný majetek nahrazuje technologicky rozvinutějším. Dojde-li v tomto případě k prodeji za předchozího souhlasu poskytovatele, je takto získaná částka za prodej či pronájem nahrazovaného majetku příjmem projektu, o kterou se snižuje podpora. Zřídit k majetku zástavní právo, věcné břemeno, dlouhodobě ho pronajmout či jinak právně zatížit lze jen s předchozím výslovným písemným souhlasem poskytovatele.

Motivační účinek

Program bude podporovat projekty, které se soustředí na rozvoj výzkumných aktivit většího rozsahu, koordinačně i finančně náročné a s vyšší mírou rizikovosti, které mohou významně urychlit rozvoj VaVal v ČR, přinést kromě nových výsledků VaVal i další významná pozitiva pro inovační procesy v ČR, rozšířit možnosti mezinárodní a regionální spolupráce ve VaVal, které by bez veřejné podpory a koordinace stimulované právě prostřednictvím pobídky formulované v programu nebylo možné realizovat. Současně se očekává, že řešení těchto projektů přispěje k urychlení procesu přelévání znalostí v regionu působnosti výzkumného centra, ale i v širším, minimálně oborovém měřítku. Program by měl uchazeče motivovat k aktualizaci a k optimalizaci výzkumných aktivit rozvíjejícího se centra. Očekává se i zvýšení úrovně mezisektorového šíření poznatků a informací a zlepšení mezinárodní spolupráce ve VaVal, vytváření nových příležitostí pro rozšíření mezinárodní spolupráce ve VaVal, rozšíření spolupráce v regionu i napříč společenskoekonomickými sektory v rámci ČR. Přítomnost motivačního účinku bude u jednotlivých projektů posuzována v souladu s čl. 7.3.3 Rámce. Zhodnocení motivačního účinku bude součástí protokolu o výsledku hodnocení zpracovaném Radou pro velké infrastruktury.

Forma, míra a výše podpory

Podpora bude poskytována formou dotace právnickým osobám nebo zvýšením výdajů organizačních složek státu, organizačních složek územních samosprávných celků nebo organizačních jednotek ministerstev zabývajících se výzkumem a vývojem. Tato podpora bude poskytnuta jako účelová podpora podle § 7 odst. 3 zákona.

Míra podpory, stanovená jako procento uznaných nákladů projektu, bude vypočtena pro každý projekt samostatně podle Rámce a v souladu s čl. 31 obecného nařízení o blokových výjimkách. Její maximální hodnota nepřekročí limity z celkových uznaných nákladů stanovené uvedenými předpisy.

Povinný podíl neveřejných prostředků v rozmezí přibližně od 30 do 60 % (dle výše přiznané podpory), které musí příjemce a další účastníci projektu společně vynaložit na realizaci projektu, by měl přispět k dosažení dostatečné motivace k efektivnímu využití podpory při realizaci projektu a k efektivnímu uplatňování práv k výsledkům a k implementaci dosažených výsledků v praktických aplikacích.

Minimální podíl spolufinancování projektu není pevně stanoven s ohledem na možnost zastoupení všech kategorií výzkumu, možnosti účasti výzkumných organizací a maximální povolené míry podpory pro základní výzkum v souladu s obecným nařízením o blokových výjimkách.

V případě aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje jsou limity pro stanovení nejvyšší míry podpory pro jednotlivé kategorie příjemců a dalších účastníků uvedeny v následující tabulce.

Příjemce / Další účastník	Aplikovaný výzkum		Experimentální vývoj	
	Míra podpory při zohlednění příplatků malým a středním podnikům	Míra podpory při doložení účinné spolupráce s výzkumnou organizací	Míra podpory při zohlednění příplatků malým a středním podnikům	Míra podpory při doložení účinné spolupráce s výzkumnou organizací
Malé podniky	70 %	80 %	45 %	60 %
Střední podniky	60 %	75 %	35 %	50 %
Velké podniky	50 %	65 %	25 %	40 %

Poznámka: Malý a střední podnik je vymezen podle definice uvedené v Příloze 1 obecného nařízení o blokových výjimkách. Na výzkumnou organizaci se v případě aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje, které zakládají hospodářské činnosti, pohlíží jako na podniky.

V souladu s Rámcem a obecným nařízením o blokových výjimkách se při výpočtu celkové výše podpory započítávají i prostředky výzkumné organizace vložené do projektu pocházející z dalších veřejných zdrojů (např. z účelové podpory jiného programu nebo podpory institucionální).

Míru podpory a její výši u jednotlivých projektů stanoví poskytovatel na základě výsledků hodnocení návrhů projektů a následně může být v průběhu řešení projektů upravena na základě výsledků periodického hodnocení projektů v souladu se zákonem, vyhlášených podmínek programu a při dodržení výše uvedených limitů podle obecného nařízení o blokových výjimkách.

Příjemci podpory

Každý projekt bude mít pouze jediného příjemce podpory. Příjemcem podpory může být výlučně výzkumná organizace v souladu se zákonem o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací a Rámcem, která řeší projekt samostatně nebo ve spolupráci s dalšími účastníky projektu. Dalšími účastníky projektu může být jak další výzkumná organizace, tak podnik zabývající se výzkumem, který je právnickou osobou, který podle Přílohy 1 obecného nařízení o blokových výjimkách vykonává hospodářskou činnost a který se podílí na řešení projektu.

Příjemci a další účastníci projektu musí být schopni projekt společně spolufinancovat z neveřejných prostředků.

Prokázání způsobilosti uchazeče

Uchazeč je povinen prokázat svoji způsobilost k řešení navrhovaného projektu podle § 18 zákona. Uchází-li se o řešení jednoho projektu společně více uchazečů, vztahuje se povinnost prokázat svoji způsobilost na všechny tyto uchazeče.

Poskytovatel dále požaduje od uchazeče současně prokázat způsobilost podle § 18 odst. 8 takto:

- uvést v návrhu projektu výčet 3 nejvýznamnějších výsledků a úspěšně zrealizovaných projektů či jiných aktivit řešitele a uvedením 1 významného výsledku každého dalšího

jednotlivého člena řešitelského týmu složeného výhradně ze zaměstnanců uchazeče/příjemce podpory (pokud existuje) za poslední uplynulý kalendářní rok,

- prokázat plnění indikátorů projektu centra, tj.
 - průběžné plnění indikátoru „Počet nově vytvořených pracovních míst - zaměstnanci VaV celkem“ podle harmonogramu projektu centra,
 - průběžné plnění závazných hodnot indikátorů „Vybudované kapacity“ a „Zrekonstruované, rozšířené a nově vybudované kapacity (m2)“ v užívání účely VaVal,
 - doložit skutečnost, že projekt centra neprošel podstatnou změnou (definovanou v čl. 57 odst. 1 obecného nařízení o blokových výjimkách).
 - doložit dokument o ukončení realizace projektu ze strukturálních fondů.

Způsob a kritéria hodnocení programu

Plnění cílů programu bude monitorováno v jeho průběhu a po jeho ukončení. Po ukončení programu bude program zhodnocen podle Metodiky hodnocení výsledků výzkumných organizací a hodnocení výsledků ukončených programů platné v době jeho vyhlášení.

Kritéria splnění cílů programu

Cíl programu	Kritérium	Indikátor
Zajištění dlouhodobě udržitelného financování velkých infrastruktur	Rozšíření a zlepšení kvality kapacit výzkumu v ČR	Počet podpořených velkých infrastruktur pro VaVal, jejich soulad s prioritami českého VaVal
	Schopnost poskytovat služby vedoucí k vědecké excelenci	Počet publikací získaných díky službám infrastruktury v jednotlivých vědních oborech a jejich úroveň ve srovnání s průměrem v ČR dle klasifikace prováděné RVVI
		Změna kvality výsledků výzkumu prováděného díky službám infrastruktury na začátku a na konci doby trvání programu (změna impact factor na počátku a konci sledovaného období)
Dílčí cíl programu		
Podpořit spolupráci výzkumných organizací, mezinárodní spolupráci ve VaVal, mobilitu	Stabilní a efektivní řízení infrastruktury	Počet spolupracujících institucí, veřejného výzkumného sektoru, mezinárodních organizací, soukromého sektoru

výzkumných pracovníků (zejména mezinárodní mobilitu), vzdělávání studentů a rozvoj vysoce kvalifikovaných pracovních sil		Počet projektů s mezinárodní mobilitou výzkumných pracovníků; Počet zahraničních výzkumných pracovníků s dobou pobytu delší než 3 měsíce; Počet zahraničních výzkumných pracovníků s dobou pobytu delší než 1 měsíc a kratší nebo rovnou 3 měsícům
		Počet studentů magisterských a doktorských studijních programů využívajících vybudovanou infrastrukturu
	Socioekonomické dopady velké infrastruktury VaVal	Počet sdružení / platform / spin-off firem vzniklých kolem velkých infrastruktur pro VaVal.
		Počet patentů a dalších výsledků, chráněných podle zvláštních právních předpisů

Poznámka: Pro účely tohoto hodnocení budou započítány výsledky, dosažené s pomocí předemtné velké infrastruktury, bez ohledu na to, zda je vytvořili výzkumní pracovníci dané velké infrastruktury nebo výzkumní pracovníci jiných institucí v rámci jiných projektů či grantů.

Způsob a obecná kritéria hodnocení projektů

Projekty programu budou hodnoceny ve třech fázích; hodnocení návrhů projektů, průběžné a závěrečné hodnocení řešených projektů.

Hodnocení návrhů projektů

Návrhy projektů budou komplexně hodnoceny v souladu s principy stanovenými v § 21 zákona.

Každý uchazeč o podporu v programu musí ve svém návrhu projektu prokázat, že je schopen zajistit efektivní využívání a provoz vybudované infrastruktury, dosahovat mezinárodně uznatelných a konkurenceschopných výsledků a že jím navrhovaný způsob využití vybudované a provozované výzkumné infrastruktury je perspektivní. Proto součástí každého návrhu projektu musí být analýza dosavadního využití provozované výzkumné infrastruktury centra založená na

- **vyhodnocení výsledků dosavadní strategické koncepce** výzkumných aktivit infrastruktury, včetně koncepce rozvoje lidských zdrojů za dosavadní období existence velké infrastruktury,
- **vyhodnocení efektivity provozu výzkumné infrastruktury** za uplynulé období existence velké infrastruktury,
- **roboru, identifikace a vyčíslení** všech dosavadních finančních zdrojů, včetně vyčíslení získaného procentního podílu finančních prostředků partnerů/uživatelů infrastruktury na celkovém objemu provozních nákladů velké infrastruktury za dobu existence velké infrastruktury,
- **vyhodnocení implementované koncepce rozvoje lidských zdrojů,**

- **rozbor, identifikace a vyhodnocení dosažených výsledků ve VaVal** (včetně identifikace autorů výsledků) a vyhodnocení podílu zaměstnanců na výsledcích a jejich kvality,
- **vyhodnocení dosavadní politiky vnějších vztahů** (zejména smluvních vztahů s partnery využívajícími výzkumnou infrastrukturu), včetně vyhodnocení výsledků mezinárodní a regionální spolupráce.

Přijímání a hodnocení návrhů projektů se řídí § 21 zákona. Uchazeč splní podmínky pro přijetí návrhu projektu, pokud

- jím předloženým návrh projektu splňuje všechny požadované náležitosti nezbytné pro přijetí návrhu projektu stanovené při vyhlášení veřejné soutěže a obsahuje předepsané doklady k prokázání způsobilosti uchazeče,
- návrh projektu obsahuje úplné informace v rozsahu stanoveném zadávací dokumentací programu, včetně dokladů požadovaných k prokázání způsobilosti uchazeče a dalších požadovaných příloh,
- byl doručen poskytovateli v soutěžní lhůtě.

Všechny podmínky pro přijetí návrhu projektu musí být splněny. Nesplnění některé z podmínek pro přijetí návrhu projektu nebo povinnosti informovat o změnách je důvodem k vyloučení návrhu projektu z veřejné soutěže. O vyloučení návrhu projektu z dalšího posuzování rozhodne poskytovatel.

Splnění podmínek pro přijetí návrhů projektů vyhodnotí (formou ANO/NE) komise pro přijímání návrhů projektů jmenovaná poskytovatelem. O přijetí nebo nepřijetí návrhu projektu do veřejné soutěže ve výzkumu a vývoji rozhodne poskytovatel.

Návrhy projektů, které splní podmínky pro přijetí návrhů projektů, budou hodnoceny Radou pro velké infrastruktury, která je odborným poradním orgánem poskytovatele. V případě doložení plnění indikátorů stanovených EK může být poskytnuta podpora až do 50% z celkových způsobilých nákladů projektu vyčíslených v návrhu projektu a uznaných poskytovatelem (celkové uznané náklady projektu). V případě, že dosud nebudou dosahovat stanovených parametrů, může být podpora poskytnuta maximálně do výše 40% z celkových uznaných nákladů projektu. Doloží-li však uchazeč účelné a efektivní překročení indikátorových hodnot závazných pro předmětný projekt centra, může mu být na základě bonifikace přiznáno navýšení podpory až do výše 60% z celkových uznaných nákladů projektu.

Výše podpory se bude řídit objemem disponibilních prostředků programu pro daný kalendářní rok.

Do procesu hodnocení návrhů projektů budou zapojeni také externí zahraniční odborníci. Návrhy projektů pro hodnocení budou proto předkládány v českém a anglickém jazyce.

Hodnocení návrhů, monitoring a závěrečné hodnocení projektů

Cíl projektu	Kritérium projektu Stupnice 1-5 se stejnou váhou indikátorů	Indikátor projektu
Zajištění dlouhodobě udržitelného financování velké infrastruktury	Rozšíření a zlepšení kvality kapacit výzkumu v ČR	Součet indikátoru: Rozšířené nebo nově zrekonstruované kapacity a indikátoru Vybudované kapacity, tj. Zrekonstruované, rozšířené a nově vybudované kapacity (m2)
	Plnění vědecké strategie velké infrastruktury - schopnost poskytovat služby vedoucí k vědecké excelenci	Počet publikací získaných díky službám infrastruktury v jednotlivých vědních oborech a jejich úroveň ve srovnání s průměrem v ČR dle klasifikace prováděné RVVI/rok
		Změna kvality výsledků výzkumu prováděného díky službám infrastruktury na začátku a na konci doby trvání programu (změna impact factor na počátku a konci sledovaného období)
		Procento měřicí kapacity udělené na základě volné soutěže projektům výzkumných pracovníků, kteří nejsou zaměstnanci velké infrastruktury nebo konsorcia velkou infrastrukturu provozující
Dílčí cíl programu		
Podpořit spolupráci výzkumných organizací, mezinárodní spolupráci ve VaVal, mobilitu výzkumných pracovníků (zejména mezinárodní mobilitu), vzdělávání studentů a rozvoj vysoce kvalifikovaných pracovních sil	Zajistit stabilní a efektivní řízení infrastruktury	Počet spolupracujících institucí, veřejného výzkumného sektoru, mezinárodních organizací, soukromého sektoru
		Procentní podíl finančních prostředků získaných ze zahraničních grantů, národních grantů, zakázek pro průmysl
		Počet smluv s jinými organizacemi (národními, mezinárodními) aktivními, či uzavřenými v daném období
	Plnění strategie rozvoje lidských zdrojů	Počet projektů s mezinárodní mobilitou výzkumných pracovníků; Počet zahraničních výzkumných pracovníků s dobou pobytu delší než 3 měsíce; Počet zahraničních výzkumných pracovníků s dobou pobytu delší než 1 měsíc a kratší

		nebo rovnou 3 měsícům
		Počet výzkumných pracovníků využívajících vybudovanou infrastrukturu
		Počet studentů magisterských a doktorských studijních programů využívajících vybudovanou infrastrukturu
	Socioekonomické dopady velké infrastruktury	Počet sdružení / platform / spin-off firem vzniklých kolem velkých infrastruktur pro VaVal.
		Počet patentů a dalších výsledků, chráněných podle zvláštních právních předpisů
		Objem veřejných zakázek zadáných průmyslovým podnikům v rámci obnovy a údržby velké infrastruktury
		Počet nově vytvořených pracovních míst - zaměstnanci VaV celkem (FTE)
		Počet projektů spolupráce aplikační sféry s centrem excelence

Poznámka: Pro účely tohoto hodnocení budou započítány výsledky, dosažené s pomocí předmětné velké infrastruktury, bez ohledu na to, zda je vytvořili výzkumní pracovníci dané velké infrastruktury nebo výzkumní pracovníci jiných institucí v rámci jiných projektů či grantů.

Průběžné a závěrečné hodnocení projektů

Každý projekt bude průběžně hodnocen poskytovatelem. První průběžné hodnocení bude zahájováno po 12 měsících řešení projektu a bude zahrnovat zejména plnění indikátorů projektu, cílů strategické výzkumné agendy, cílů programu a splnění dalších podmínek podle § 13 zákona. V případě neplnění cílů projektu, včetně hodnot povinně sledovaných indikátorů, bude ze strany poskytovatele přistoupeno na daný kalendářní rok a následující roky ke snížení podpory o 10 %. V případě úspěšného plnění cílů projektu a současně účelného a efektivního navýšení povinně sledovaných indikátorových hodnot může poskytovatel v rámci disponibilních finančních prostředků přiznat jednorázové navýšení podpory pro daný kalendářní rok až o 10%, které bude poskytováno buď v témže, nebo následujícím kalendářním roce.

Průběžné a závěrečné hodnocení podpořených projektů bude probíhat ve spolupráci s odborným poradním orgánem poskytovatele ve dvou stupních:

- I. **Monitoring:** Bude posuzován soulad prací na projektu s plánovaným harmonogramem a souladu využití prostředků s plánovaným rozpočtem projektu. Toho hodnocení se provede na základě průběžné zprávy předložené příjemcem, případně kontrolou na místě.
- II. **Evaluace:** Bude provedeno hloubkové vyhodnocení řešených projektů na základě podrobné průběžné nebo závěrečné zprávy předložené příjemcem a kontrolou na místě nebo v oponentním řízení. Hodnocení projektů bude prováděno poskytovatelem vždy při zjištění

nesouladu v I. stupni hodnocení a vždy po ukončení řešení každého projektu. Hodnocení ve II. stupni bude prováděno rovněž po uplynutí 24 měsíců od zahájení řešení projektu.

Výsledky hodnocení projektů ve II. stupni budou řazeny do tří kategorií

- A. Projekt úspěšně plní/splnil stanovené cíle.
- B. Projekt neplní/nesplnil stanovené cíle z důvodů, které nemohl poskytovatel ani příjemce podpory předvídat.
- C. Projekt neplní/nesplnil stanovené cíle.

Výsledek hodnocení projektu ve II. stupni v kategorii A dává možnost poskytnutí finanční prémie až do výše 10 % z plánovaných výdajů pro daný nebo následující kalendářní rok s ohledem na výši disponibilních prostředků programu. Nutnou, nikoli však postačující podmínkou pro přiznání prémie je efektivní a účelné navýšení stanovených hodnot indikátorů projektu. Na poskytnutí finanční prémie nevzniká právní nárok.

V případě, že projekt dosáhne při hodnocení ve II. stupni kategorie A a jeho parametry se blíží parametrům projektu velké infrastruktury^{12,13}, a tedy

- jedná se o infrastrukturu strategického národního významu, která má definovanou výzkumnou misi a dlouhodobý plán rozvoje;
- umožňuje vědcům provádět výzkum na vysoké mezinárodní úrovni a jsou využívány národními a zahraničními týmy především k řešení špičkových vědecko-výzkumných projektů;
- vytváří prostředí pro talentované mladé vědce a špičkové výzkumné pracovníky a představuje účinnou platformu pro otevřenou a přímou výměnu znalostí tím, že se v tomto zařízení setkávají studenti, akademičtí pracovníci, výzkumní a vývojoví pracovníci z průmyslové sféry; podílí se na vědeckém a technickém vzdělávání na nejvyšší možné úrovni v daném oboru;
- má strategii jednoduchého a otevřeného přístupu pro vědeckou komunitu; tj. poskytuje své kapacity mezinárodní komunitě na základě volné soutěže a jsou také z podstatné části (např. 30 % času, či kapacity) využívány zahraničními výzkumnými pracovníky;
- podporuje rozvoj regionu, ve kterém působí a jeho konkurenční schopnost.

může poskytovatel doporučit příjemci připravit projekt velké infrastruktury v souladu s podmínkami **aktivity účelové podpory projektů velkých infrastruktur**.

Výsledek hodnocení projektu ve II. stupni v kategorii C znamená nesplnění nebo jen částečné plnění smluvních závazků a bude tedy řešen na úrovni smluvních vztahů mezi příjemcem a poskytovatelem. Tento výsledek se vždy promítne do výše poskytované podpory projektu pro dalších etapu řešení, kdy výše uznaných nákladů může být snížena v souladu s podmínkami stanovenými zákonem o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací až o 50 % uznaných nákladů uvedených ve smlouvě o poskytnutí podpory. V případě již ukončených projektů bude výsledek kategorie C řešen smluvní sankcí, která může mít i formu vrácení podpory nebo její části.

¹² § 2 odst. 2 písm. f) zákona.

¹³ Podle Fotakis, C.: FP7 Interim Evaluation: Analyse of FP7 supported Research Infrastructures initiatives in the context of the European Research Area. Final Report. October 2010.

Obsah

Název programu	1
Identifikační kód programu	1
Právní rámec programu	1
Poskytovatel	1
Termín vyhlášení programu, doba trvání programu a délka řešení projektů	1
Zaměření programu	2
Cíle programu	2
Očekávané výsledky programu	4
Očekávané přínosy a dopady	4
Srovnání současného stavu v České republice a v zahraničí	4
Financování programu	6
<i>Celkové výdaje programu</i>	6
<i>Způsobilost a uznané náklady projektů</i>	6
<i>Motivační účinek</i>	8
<i>Forma, míra a výše podpory</i>	8
Příjemci podpory	9
Prokázání způsobilosti uchazeče	9
Způsob a kritéria hodnocení programu	10
Způsob a obecná kritéria hodnocení projektů	11
<i>Hodnocení návrhů projektů</i>	11
<i>Hodnocení návrhů, monitoring a závěrečné hodnocení projektů</i>	13
<i>Průběžné a závěrečné hodnocení projektů</i>	14